

PROGRAMMA NOORDZEEDAGEN 2015

DAG 1 (donderdag 1 oktober)

Tijd	Programmapunt	
10.00-11.00	Registratie en inloop met koffie/thee/bolus	Zaal 2
	Openingsessie	Zaal 1
11.00-11.10	Korte opening, huishoudelijke mededelingen	
11.10-11.15	Onderwaterbeelden: Waar doen we het allemaal voor?	
11.15-12.30	”De Noordzee Stroomt Door!”: Wat is de agenda voor het beheer, beleid en kennis? Oa. korte interviews met Liz van Duin (RWS), Tammo Bult (IMARES), Robert Smaak (I&M), Floris van Hest (Stichting De Noordzee) (Zaal 1) Gespreksleider: Eelco Koolhaas (Ministerie van Verhalen)	
12.30-13.30	Lunch	Restaurant Begane grond
13.30-15.00	Parallele sessie 1: Monitoringsprogramma's op de Noordzee Zaal 1: Welke maatregelen zijn nodig voor de KRM en welke kennisleemten hebben we daarbij? (D) Geen KRM zonder maatregelen en geen maatregelen zonder monitoring en evaluatie. Belangrijke kennisleemten zitten in de ontwikkeling van indicatoren en maatlatten, het ontwerpen van efficiënte monitoringsprogramma's en het beheren en delen van gegevens, samen met andere Noordzeelanden. In deze interactieve workshop brengen de deelnemers lopend en nieuw onderzoek samen tot inspirerende onderzoeklijnen en ideeën voor nieuwe (EU) projecten die de implementatie van de KRM de goede weg op helpen. Organisatie: Lisette Enserink (RWS). Zaal 3: Monitoring van de natuurcompensatie van Maasvlakte 2 (A). De aanleg van Maasvlakte2 is gepaard gegaan met beheermaatregelen om de gevolgen voor de natuur in het Natura2000 gebied de Voordelta te compenseren. Er is een uitgebreid monitoringprogramma opgezet om de effect van de compensatiemaatregelen vast te stellen. Wat zijn de resultaten? Welke lessen zijn er tot nu toe geleerd? Sprekers: Mennobart van Eerden (RWS), Theo Prins (Deltares), Ingrid Tulp (IMARES), Ruben Fijn (Bureau Waardenburg). Zaal 4: Wind op Zee en cumulatie (C). De effecten van één windmolenpark op de zeevogels zijn lastig te bepalen. Dat geldt nog meer bij honderd windparken op zee: wat zijn dan de verwachte cumulatieve effecten op vogels? Welke kennis vraagt het beleid? Wat betekenen de resultaten voor beleid, en wat is er nog meer nodig? Sprekers: Martine Graafland (RWS), Maarten Platteeuw (RWS), Mardik Leopold (IMARES). Zaal 5: Zandwinning (B). Er wordt erg veel zand gewonnen in de Noordzee en dat wordt de komende jaren alleen maar meer. Wat zijn de gevolgen van die zandwinning, bijvoorbeeld voor het slibtransport langs de kust? Sprekers: Ad Stolk (RWS), Carola van der Hout (NIOZ).	
15.00-15:15	Wissel naar posterpitches	
15.15-16.00	Posterpitches. Deelnemers krijgen 1 minuut de tijd om mensen naar hun poster te lokken.	Zaal 1
16.00-18.00	Borrel + posters	Zalen 2 en 3
17.00-19.00	Excursie De Kazematten (organisatie door Ad Stolk) Alleen voor degenen die zich daarvoor hebben aangemeld! Een wandeling langs de Kazematten van Vlissingen, onder begeleiding van deskundige gidsen. Verzamelen uiterlijk 17.00 u in de hal van het hotel (begane grond, bij de receptie).	
19.00-21.00	Diner in Hotel Arion	Restaurant begane grond

DAG 2 (vrijdag 2 oktober)

Tijd	Programmapunt	
8.30-9.00	Inloop met koffie/thee	Zaal 2
9.00-10:30	Parallele sessie 2: Kennis voor natuurbeheer op Zee.	
	<p>Zaal 1: Dierbewegingen in de Noordzee: Connectiviteit en cumulatie (A). Er is grootschalige beweging/migratie van organismen in de Noordzee. Daardoor kunnen activiteiten in één regio doorwerken in andere regio's. Dit kan grote invloed hebben op het cumulatieve effect van die activiteit op de soort, bijv. de constructie van een windmolenpark. Sprekers: Geert Aarts (IMARES), Mardik Leopold (IMARES), Erwin Winter (IMARES).</p> <p>Zaal 3: Scoren met Natura 2000 - Winnen kunnen we allemaal: invloed en kennis op de Vlakte van de Raan (C). Hoe ga je om met weinig gebiedskennis? Stakeholders en overheid aan het woord over hun ervaringen met het beheerplanproces van de Vlakte van de Raan. Spreker: Peter Heslenfeld (RWS) i.s.m. Aafke Brader (Zeeuwse Milieufederatie), Roy van Aller (Nederlands verbond voor waterrecreatie) en Cora Seip (NAVIS Advies)</p> <p>Zaal 4: Rewilding the North Sea? (B) Several projects on this subject will be presented (in English): The INSITE Research Program: INfluence of man-made Structures In The (North Sea) Ecosystem. Speaker: Jan de Leeuw (NIOZ). Reef effects of structures in the North Sea: Islands or connections? (RECON) Speaker: Joop Coolen (IMARES). Measuring the 'shadow' of artificial structures in the North Sea and its effect on the surrounding soft bottom community. Speaker: Furu Mienis (NIOZ). Reintroducing and restoring shellfish reefs in the North Sea: the beginning. Speakers: Wouter Lengkeek (Bureau Waardenburg), Karel van den Wijngaard (ARK Natuurontwikkeling). The 'Blue Reef' project in the Kattegat. Speaker: Josianna Støttrup (Technical University of Denmark).</p> <p>Zaal 5: Financiering onder de loep (oorspronkelijk gepland in sessie 3: B) De financiële situatie inde onderzoekswereld is moeilijk. Waar moet je als onderzoeker voor gaan: je vakgenoten overtuigen dat het een uitstekend onderzoeksvorstel is of het publiek ervan overtuigen dat de resultaten van groot belang zijn? Met wie moet je als wetenschapper communiceren en waarover? Sprekers: Irma Borst (researcher crowdology aan de VU), Sander Steenbrink (Hoofd Corporate R&D bij Boskalis), Josef Stuefer (NWO), Marieke Verweij (Van Hall Larenstein / Stichting ProSea, Marine Education), Sarah Verroen (Fish & Farm).</p>	
10:30-11:00	Pauze met koffie/thee	Zaal 2

DAG 2 vervolg

Tijd	Programmapunt	
11:00-12:30	Parallele sessie 3: Uitdagingen voor gebruikers, beheer en kennis.	
	<p>Zaal 1: Adaptief beheer met draagvlak (C). Er is een tekort aan kennis, maar je moet toch wat doen. Adaptief beheer is dan het toverwoord. Maar hoe regel je dan dat je draagvlak krijgt? Hoe zorg je ervoor dat dingen weer teruggedraaid kunnen worden als blijkt dat het niet werkt? Wat betekent dat nou voor gebruikers? Hoe zorg je ervoor dat milieuaspecten wel goed voor het voetlicht worden gebracht met weinig kennis en veel economische belangen? Spreker: Rob Gerits (RWS).</p> <p>Zaal 3: De Maatschappij aan zet: innovatief samenwerken op de Noordzee <i>(voorheen: D. Plastics, vanuit een gebruikers perspectief)</i> Afval op zee, een groot probleem. Maar hoe vinden we goede oplossingen? Aan de hand van twee casussen, het VisPluisVrij project en de Green Deal Schone Stranden, onderzoeken we innovatieve samenwerkingsverbanden waarin de betrokkenen zelf het initiatief nemen om hier samen met de overheid mee aan de slag te gaan. Sprekers: Lex Oosterbaan (RWS), Klaas-Jelle Koffeman & Wouter Jan Strietman (VisPluisVrij) en Stan Kerkhofs (RWS).</p> <p>Zaal 4: Leuk! Open Data! (A) Open Data, Big Data. Buzzwoorden of is het meer? En wat kun je er dan mee? We nemen je in deze sessie mee in de (on)mogelijkheden van Mariene Data. In een interactieve sessie, waar de deelnemers vooral zelf aan de slag moeten, laten we zien wat voor data/informatie er beschikbaar is, wat je ermee kunt, en..... horen we graag van u wat u voor data/informatie zoekt en/ of aan te bieden heeft. Sprekers: Dennis van Schaardenburg (IHM), Gerard van der Kolff (Deltares), Taco de Bruin (NIOZ).</p> <p>Zaal 5: Duurzaam beheer van de Noordzee: nu en in de toekomst. Zijn we op de goede weg? Moet er meer gebeuren? <i>(oorspronkelijk gepland als 'D.Vrije sessie', in sessie 2)</i> De Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie verplicht elke Europese lidstaat tot het vaststellen van een mariene strategie, gericht een goede milieutoestand van de Noordzee waarbij tevens een duurzaam gebruik van de Noordzee wordt gegarandeerd. Dit biedt Nederland de kans om op tijd na te denken over de consequenties van onze activiteiten op zee voor het mariene milieu en het gebruik van de Noordzee op langere termijn. Tegelijkertijd wordt er met de toekomstverkenning 'Een Oceaan vol mogelijkheden' nu al nagedacht welke bijdrage zeeën en oceanen kunnen leveren bij het oplossen van en omgaan met grote maatschappelijke uitdagingen van de komende 35 jaar, zoals schaarste van natuurlijke hulpbronnen, vraag naar voedsel en klimaatverandering. Zijn we op de goede weg of moet het beheer worden aangepast? Moet er meer gebeuren? Tijdens de gehele sessie zal veel ruimte zijn voor interactie. De sprekers zullen u voeden en uitdagen. U krijgt zo gelegenheid uw gedachten over toekomstig beheer van de Noordzee aan te scherpen. Gespreksleider: Philip Drontmann (Arcadis divisie Water & Milieu) Sprekers: Eline van Onselen (Arcadis divisie Water & Milieu) en Stéphanie IJff (Stichting Toekomstbeeld der Techniek).</p>	
12:30-13:30	Lunch	Restaurant Begane grond
	Slotsessie	Zaal 1
13:30-14:30	Muzikale finale	
14:30-15:00	Slotwoord en overdracht aan organisatoren Noorzeedagen 2016	
15:00-17:00	Borrel (voor de liefhebbers)	

